

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

ROCK EN WALS

toneelspel in drie bedrijven

door

RIK PUTTEMANS

1880

Toneelfonds J.Janssens * Antwerpen

1986

(N° 1606)

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste **ACHT** tekstbrochures bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan: S.A.B.A.M.

Aarlenstraat 75-77

1040 Brussel.

Men mag geen gebruik maken van gekregen of gehuurde boekjes!

© 1986 Toneelfonds J. Janssens

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt op enigerlei wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Bij het opgaan van het doek bevinden we ons in een salon. Meubilering naar best vermogen. In ieder geval een koffer of kast, die op slot kan. Zo mogelijk in de achterwand een groot venster, waarlans uitzicht op de straat. Bij het opgaan van het doek verwijderd geluid van een voorbijtrekkende optocht. Kreten en geroep als : "weg met de diktatuur... ", "weg met de atoombom ...", "nooit geen oorlog meer...".

Na een tijdje wordt het weer stil. Dan gaat de deur rechts op het toneel open. Een jonge vrouw komt binnen. Ze is gewoon, maar toch deftig gekleed. Het is Annie Dovers. Sterdanseres in de opera. Buiten is het warm. Ze maakt wind met haar zakdoek. Dan laat ze zich in een zetel neer.

Annie : Die warmte zeg. Ze willen ons voorzeken braden. Het verwondert me dat er zovelen in de optocht opstapen b bij dergelijke temperatuur. (loopt even over en weer) Maar ik heb Luc noch Lou gezien. Die zouden toch mee opstappen. Tenzij Lou weeral aan het staartje hing om de een of andere jonge kerel aan de haak te slaan ... Die Marie-Lou toch... Maar kom, mijn zuster is oud genoeg om te weten wat ze doen en laten moet. (luistert) Er komt iemand... (de deur gaat open, en een ander meisje verschijnt) Toch..Marie-Lou... Ik heb heel de weg naar je uitgekeken... Waar bleef je ergens... En zeg, heb jij Luc gezien..?

Lou : Nee.,Maar daar moet jij je toch niet druk over maken...

Annie : Eigenlijk niet, nee... Luc is van jou, niet ?

Lou : Als je het maar weet, lieve zus.

Lou laat zich nonchalant in een zetel. Ze is opzichtelijk kort gekleed, en laag uitgesneden. Het type van een moderne jonge vrouw. Tegenstelling van Annie.

Annie : En wat leidde je tot dit bezoek ?

Lou : O, ik wou je alleen eens zien en je stem horen. Het was reeds een tijdje geleden, nietwaar. Zeg eens, hoe gaat het in je opera ? Geen plaatsje vrij ?

Annie : Weet je wel. De opera heeft zijn vast publiek. Deftige mensen. *lui*

Lou : Ach ja, dat is waar ook. Deftige mensen. Waarmee je wil insinueren ...

Annie: Dat het in de kroegen waar jij optreed, zeker aan deftigheid ontbreekt. Het verwondert mij dat je er nog geen pak slaag hebt opgelopen.

Lou : Moet je me niet wensen. Ik kreeg het al.

Annie: Dus toch. Het deed je deugd zeker?

Lou : Het was een ^{funne heit} vreemd~~ing~~^{ing}. Een ~~gastarbeider~~ ^{vreemant} noemen ze dat. Hij wou te diep in mijn décolté kijken. Toen gaf ik hem een klets in het gezicht, zo tijdens de scène

Annie: Dat kon hij niet verdragen, zeker ?

Lou : Het was een atleet. Voor ik het wist lag ik over zijn knie, had hij mijn achterwerk bloot en kletste hij er lustig op los. Spartelen hielp niet eens.

Annie: Leuk zeg ... Dat moet een mooie scène geweest zijn.

Lou : Dat vindt het publiek ook, want er volgde een daverend applaus. De mensen dachten dat het zo moest zijn... dat het gewoon bij het programma hoorde...

Annie: Ik zie je daar al liggen, over de knie van een kerel, zoals een baby.

Lou : Het was eigenlijk nog goed. Want onze regisseur maakte er een script op. Sedert loopt het nummertje iedere avond... Voor een vol zaaltje.

Annie: Nee maar zeg... Is dat echt... of loop je meer uit je spoor ?

Lou : Helmaal niet... Ik ben en nu al aan gewoon... Ik spartel en huil als een speenvarken... het publiek giert; en ondertussen is het voorbij, en kreeg ik loonsverhoging.. Omdat de zaal nu volzit... Ik geloof dat al de mannen van de stad dit blote ^{willen} stukje van mij willen zien... (Lou staat lachend op, paradeert even door het salon).

Annie: (schamper) Ik heb dus een berøemde zuster... Het meisje met het blote ... (klopt zich op het achterwerk) Kan er moeilijk om lach~~en~~en hoor.

Lou : Kan ik denken ... de deftige Annie Dovers, de bloedeigen zus van een ster uit een verdacht theatertje... Je weet trouwens alles niet...

Annie: Is het niet genoeg ?

- Lou : Als alleenstaand meisje moet je tegenwoordig niet beschaamd zijn om aan de kost te komen. En er zijn zovele anderen die het doen...
- Annie: Doe je misschien aan... aan...
- Lou : Toe ja, zeg het maar ... mijn strip-tease nummer heeft geweldig succes. Zachte muziek... (neuried en doet net alsof ze op het toneel staat, Als ze een afzonderlijk bloesje draagt, trekt ze het op de maat ~~van~~ haar liedje uit).
- Annie: Hou maar op. Ik zie wel dat je je kleren op een zeer kunstzinnige manier over boord gooit... Proficiat... Moeder moest het geweten hebben...
- Lou : Vader weet het wel. Die komt af en toe met zijn lief naar het theatertje. Ik denk dat die kerel in staat zou zijn, zijn eigen dochter, zijn lief, klein peperkousje, zoals hij het soms uitdrukte, te verkrachten.
- Annie: Maar, vader en jij... de appel valt niet ver van de boom, zie je...
- Lou : En moeder en jij... net twee dezelfde kwezels... Ik ben er zeker van dat jij nog in de liefde gelooft...
- Annie: Ik ben heel blij dat ik daar nog in geloof. Het is voor mij iets helemaal anders dan voor jou... Als je dat verliest, ben je alles kwijt...
- Lou : En zo ben jij dan Luc kwijtgeraakt... jij met je schone, reine liefde... Niet in bed met hem voor je huwelijk. Help... je bent 100 jaar achteruit...
- Annie: Luc zal natuurlijk bezwiken zijn voor je strip-tease manieren. Welke man zou het niet... En je doet alles om hem in je macht te houden, want je weet heel goed dat, eens dat hij genoeg heeft van je mooie lichaam, hij naar zijn eerste liefde zal terugkeren...
- Lou / Hoe romantisch;.. eerste liefde... het iets voor mijn brave zus... In ieder geval kan ik je verzekeren dat jouw Luc, de Luc van je zus blijft... Ik doe gewoon met hem wat ik wil...

Annie: (stopt zich de oren, en roept dan met met verkropte stem) Je bent een hoer... een echte hoer...

Lou : (snel) Dank je ... heb ik ook al gedacht... maar het is tof... ik...

(Beiden zwijgen. Er is gestommel achter de deur. Deur vliegt open en Luc verschijnt op het toneel. Hij is helemaal in de war, stamelt maar krijgt niets verstaanbaar uit zijn keel. Staart van Lou naar Annie en omgekeerd. Luc: verwarde haren en een losse vest).

Annie: Luc... Wat is er ?

Lou : Is er wat gebeurd... Luc, kom mee...

Annie: Zeg wat er is, Luc... (tot Lou) Maar hij is totaal in de war... Er moet iets ernstig gebeurd zijn. Toe Luc, vertel het ons...

(Luc wrijft zich over het aangezicht, en komt langzaam tot bedaren; dan vertelt hij, af en toe haperend)

Luc : Het is... ik kan het bijna niet zeggen... Ik heb mij n baas gedaan...

Annie en Lou : Luc...

Luc : Daarstraks, de anderen waren juist weg van het bureel, stapte ik nog even het bureau van mijn baas, bankier Brensen, binnen... Buiten zijn gewoonte, want hij is er altijd, was hij afwezig. Wel stond de deur van het aanpalend bureau - dat van zijn secretaresse, op een kier... Ik wachtte tot hij zou verschijnen om hem, als steeds te verwittigen en goede avonde te wensen. Toen zag ik iets heel ongewoon... de deur van de geldkoffer stond half open... Ik verschoot om deze onvoorzichtigheid, want in de koffer lagen hoopjes bankbrieven opgestapeld. Dat verwonderde mij des te meer, daar de baas niet zo'n heel goede zaken deed de laatste tijd... Ik weet niet hoe het kwam, maar ineens stond ik bij de koffer, en had ik een pak bankbrieffjes in de hand ;..

Het moet sterker geweest zijn dan mezelf. Deed ik het onbewust... ik weet het niet... Alleen viel het me op dat al die pakken bankbriefjes zo ongewoon nieuw leken... Ik betaste ze en toen werd ik er moe van, bewust dat ik iets abnormaal aan het doen was.. Ik had niets te zien in die koffer... Ik wilde het geld terug op zijn plaats leggen, als ik plots een klik achter mij hoorde... Ik draaide mij vlug om en, ... daar stond ik oog in oog met de baas. In zijn hand hield hij een revolver schietensklaar. Er lag een brede, angstaanjagende grijns om zijn mond... Hola;;.. ^{van Braamveld} Luc Baeten, nu betrap ik je eindelijk... Jij bent een gemene dief... een dief... en daarom ga ik je neerschieten... Ik wilde hem duidelijk maken dat hij het verkeerd voor had, dat ik geen dief was, dat ik het geld weer op zijn plaats wilde leggen. Het gaf allemaal niets. Het leek wel dat hij plezier beleefde aan mijn angst... doodsangst, zei hij, terwijl hij zijn revolver langzaam op mij richtte... Toen ben ik in paniek geraakt... ik dook naar zijn benen, trek hem omver... we rolden over de grond... Ik trachtte steeds maar de revolver uit zijn hand te krijgen... nu eens lag ik boven..dan hij, want die kerel was sterk... En toen ineens, ging er een schot af... Ik voelde het lichaam van mijn baas slap worden ... zijn armen vielen wijdopen naast hem. Hij keek me nog even aan, en sloot toen de ogen... "Dood," riep ik in paniek, "dood,...ik heb mijn baas gedood... Ik ben gevlucht als een gek...Ik wil nu weg... ik wil niet in de gevangenis... ik wil leven;;..vrij blijven. (springt recht-gejaagd) laat ons vluchten...

Lou trekt Luc naar de deur. Luc steekt even de handen uit naar Annie, schreeuwt met hese stem: "IK ben een moordenaar..."

Lou en Luc buiten. Men laat Luc nog roepen "Het's vreselijk... Verschrikkelijk..."

Annie laat zich in de zetel neer, drukt de handen tegen het aangezicht... "Luc... arme Luc... In welk wespennest ben jij terechtgekomen... Hoe gaat dat allemaal aflopen?" (licht even uit. Dan terug aan. Annie zit nog steeds in de zetel, met de handen voor het gelaat. De deur vliegt open en Lou stormt binnen. Annie veert recht.)

Annie: En... ~~wat is er gebeurd?~~

Lou : (beurtelings in zetel en recht) Het is verschrikkelijk... Wij moeten weg. Luc mag niet in het gevang... Neen, ik zal dat beletten...

Annie: In het gevang, zeg je... Lou, vertel me nu eens vlug ^{snak je}

Lou : Ja, vlug... het moet heel vlug gaan... Ik heb je ^{2 minuten bent} nodig, Annie... Je moet ons helpen... Je moet, je moet, al beweer je dat Luc niet van mij houdt...

Annie: Ja...en verder... vertel verder.

Lou : Luc heeft ^{ueldedijgh} zijn baas gedood...

Annie: ~~Zijn~~... (valt in de zetel). Maar dat kan toch niet... dat is niet mogelijk. Luc een moordenaar... Zeg dat het niet waar is, ^{een vergissing wa hem is het de haas aller} ^{heureskebo} ^{us}

Lou : Arme Annie... ik zie wel dat jij nog heel veel van hem houdt; en ik ben er zeker van dat het met hem hetzelfde is... Jullie zijn eigenlijk voor elkaar geknipt... Maar ja... Lou is ook een vrouw... Een warme vrouw. Ik was steeds jaloers toen we, als kinderen nog, samen speelden in het park, en hij steeds in jouw nabijheid was... Jij alleen telde voor hem... mij zag hij niet eens staan. Jarenlang heb ik mijn gevoelens jegens hem opgekropt. Ik hunkerde gewoon naar hem. En als we later, na de academie huiswaarts keerden, als grote meisjes dan, werd mijn begeerte naar hem steeds sterker... Het werd een obsessie voor mij. Luc... Luc... Luc... Jij

7.

hebt me nooit luidop horen dromen van Luc... Nochtans schoot ik dikwijls wakker met zijn naam op mijn lippen... Ik vreesde die naam luidop te hebben geroepen in mijn slaap... En dan, na de dood van moeder, en de droevige situatie die er uit voortvloeide door vaders gedrag, zijn we uit elkaar gegaan. (springt plots recht) Vlug... Annie, help ons... we moeten weg... we willen het land uit.

Annie: Waar wil je naartoe ?

Lou : Naar Italië... Eens daar slaag ik er me wel door.; Maar we hebben niet genoeg geld... Leen ons geld, Annie, vlug... We geven het je terug... (Annie aarzelt) Het is maar een lening, Annie toe, Aarzel niet en vergeet dat ik je Luc ontnomen heb... Als 't u belieft.

(Annie gaat met tegenzin naar een kastje, en neemt een sleutel uit een der laden. Het is doodstil. Dan opent ze de kast, of koffer, waarin haar geld en waarden geborgen zitten. Lou loert heimelijk over haar schouders.)

Lou : (tot publiek) Oef... Geld... Die heeft gelde Veel geld en juwelen... Waarom is zij zo rijk en bezit ik haast niets ? (doet erg zenuwachtig, kijkt rond en grijpt een sjaal van een der stoelen. Speelt er mee in beide handen. Sluip tot bij Annie die in de lade scharrelt. Lou maakt blijkbaar een harde tweestrijd door. Dan slaat ze plots de sjaal rond Annie's hals, trekt... trekt... Annie verweert zich en wil schreeuwen...)

Annie: Lou... Lou... wat... wat... doe... Je...

(Annie valt bewusteloos neer. Lou snelt naar de lade, grijpt geld en steekt juwelen in de uitssnijding van haar kleedje of bloosje... lacht dan luid...)

Lou : HaHaHaHa... Nu ben IK rijk... Ieder zijn beurt is niets teveel... (wil weg. komt terug tot bij haar zuster) En ik vertelde je niet alles, kleine zus. Hoe het ECHT werd tussen Luc en mij... Je mag het weten,

Je moet h t eigenlijk weten... Het was op een warme zaterdagmiddag, kort na moeders dood Jij was er niet. Ik keek heel toevallig door het venster, en zag Luc naar ons komen. Nu of nooit dacht ik, want ik wist dat Luc, gewoontegetrouw recht naar boven zou komen. Me ontkleden duurde niet lang, want ik had niet veel aan. Van de kamer hoorde ik hem binnenkomen. Annie, riep ik, terwijl ik naar de zitplaats kwam, Annie, wil je even mijn... Natuurlijk deed ik of de adem mij in de keel stakte... Luc... jij, stamelde ik gemaakt. Ik moet eerlijk bekennen dat het me een naar gevoel gaf, ik stond de eerste keer naakt voor een man... voor Luc... Hahaha... De tijd ontbreekt me om je verder naaldje tot draadje uit te leggen wat er toen gebeurde, want nu moet ik weg, kleine zus... Wel bedankt voor je vorstelijke gift... Luc zal er blij mee zijn...

(doet de sjaal van Annie's hals, betast haar gelaat, en gaat tevreden af. (Lou af.)

Annie komt langzaam bij, wrijft zich over de haren en het gelaat, kijkt dan naar de openstaande lade, *graait er in*
~~een schuifdeur... Ze is een gemene dief...
 gaat naar de radio: even muziek, dan:~~

"Hier de Nationale radioomroep met een speciaal bericht: Zopas meldt men ons dat de gekende bankier Brensen zelfmoord pleegde door zich een kogel door het hoofd te jagen op het gaandpad voor de deur van zijn instelling. Het blijkt dat de politie op het spoor gekomen was van de valse biljetten van 1000   die de laatste tijd in omloop werden gebracht. In een openstaande geldkoffer in zijn bureel, ontdekte de politie inderdaad voor een ~~waarde van~~ een 30-tal miljoen van deze valse bankbiljetten. Daarmee komt dan een einde aan deze

~~onverhul~~lijke zaak. En nu terug naar studio 5.
 Annie : (duwt de radio uit) Dat was het dus... Een
 vreselijk misverstand... ~~Annie luc.~~ *Annie luc. er was over kop*
weglopen... ~~luc~~ Annie luc...

TWEEDE BEDRIJF.

Het toneel verbeeldt een soort buitensherberg bij Milaan, waarvan men links van het toneel de huisgevel bemerkt, met deur en venster. Achterkant van toneel is een bos, rechterkant ook. Tegen de gevel staan twee tafels met stoelen, uiterst rechts ook twee tafels met stoelen. Daartussen is de dansvloer. Er komt zachte orkestmuziek (slow-fox) uit de herberg. Zachte belichting. Op de tafel staan twee flessen met rietjes. Wanneer het doek opgaat zit er een jongen en een meisje, Lou en Luc, aan een der tafeltjes uiterst rechts. Ze spelen kaart, echter zonder schijnbare geestdrift. Ze kauwgommen. Op zeker ogenblik gooit Luc de kaarten neer, draait zich half om, zodat hij met de rug naar Lou komt te zitten, plant ellebogen op de knieën en ~~kan~~ neemt het hoofd in zijn handen. Lou slaat hem gade, terwijl ze de kaarten bijeenraapt, en ze achtere-loos in en uit elkaar schuift. Leunt achterover in haar stoel en zegt, schijnbaar onverschillig,

LOU : Gaat het niet ?

(Luc schudt verveeld het hoofd en trekt de schouders op. Lou kijkt af en toe naar de ingang en speelt met een kastanje .... Geeuwt.)

Lou : Au... ik ga nog dood van verveling. Komt er hier dan niemand vandaag ?

Luc : (somber) Ik wens het haast...

Lou : Hoezo... jij wenst het haast... Men zou zeggen...

Luc : Zwijg... (staat recht) Wat een leven, wat een leven (Schudt het hoofd)

Lou : Weer levensmoe zeker ? (lacht) Je past je moeilijk aan, liefste....

Luc : Wat zou ik (wanhopig) Was ik je maar niet gevolgd, verdomme...

- Lou : Zo... Heb je genoeg van mij. Anders erg laat om tot zulke bevinding te komen... Of was je liever in het gevang ? ... (lacht heimelijk)
- Luc : Och toe, vertel geen onzin (wild) en ik heb nog niet genoeg van jou, nee, ik zal voorzeker nooit genoeg van jou hebben ... En dat is erger voor mij dan al de rest... verdomme.
- Lou : Erg vleierend, maar, wat bedoel je met - al de rest ?
- Luc : (heftig) Dat ik genoeg heb van dit leventje. Ik voel me hier allerminst op mijn plaats... (spottend) Bedelare ^{absoluut}... Halala... Zou ver hebben wij het gebracht... Bedelare ^{absoluut}..
- Lou : (geraakt) Acht je gelukkig dat ik nog geld genoeg voor jou verdien... of is het mijn schuld dat wij er moesten uitmuizen. Ik had ook liever ~~ij~~ mijn eigen land carrière gemaakt.
- Luc ; (schamper) Carrière! Daarvoor ontbreekt het je aan karakter... En had je wat voorzichtiger omgesprongen met het geld dat je zuster je schonk, hadden we nog ettelijke weken rustig kunnen leven.
- Lou : Och toe... Ik ben blij dat het op is. Ik leef liever van hetgeen ikzelf verdien.
- Luc : Annie schonk je dat geld niet om het in enkele maanden te verbrassen. Heel zeker had ze daar andere bedoelingen mee...
- Lou : Bijvoorbeeld ?
- Luc : (nadenkend) Misschien heb je haar gezegd dat we zouden trouwen. ~~En daar dit haar grootste wens is...~~ (verward) Ik begrijp anders niets van dergelijke vorstelijke gift ^W Honderd vijftig duizend franken gooit men toch zo maar niet uit het venster ? Annie moet zeker een doel gehad hebben.

Lou : Om onze vlucht te vergemakkelijken... Anders niets. Ze wou niet dat jij, door je dwaze daad, in de gevangenis terecht zou komen.

Luc : Ik schaam me het land te hebben verlaten zonder haar om die steun te ~~he~~ hebben bedankt. (kwaad) Maar jij wou niet dat ik haar nog ontmoette... je was bang, nietwaar? Het was alles of niets voor jou...

Lou : (spottend) Natuurlijk, en dat is mijn recht... Jij bent van mij... En ik was niet zinnend je in Annies armen te laten lopen. Het afscheid zou eens anders kunnen geweest zijn dan ik wenste... Jij en Annie... Ik weet alles van die grote liefde tussen jullie...

Luc : Dit was allerminst mijn bedoeling... Of denk je dat ik je zuster nog met dergelijke gedachten zou durven benaderen? Ik heb ook nog eergevoel/

Lou : (spottend) Ja, een heel klein beetje en dan alleen als het om Annie gaat. Ik zelf merk er trouwens heel weinig van. Ik ben alleen goed in bed... om aan al je schone passies te voldoen.
(Luc ijsbeert over het toneel, de handen in de zakken. Heeft helemaal het beeld van de verdwaalde en opgeleefde jongeling. Vloekt af en toe.)

Luc : (droog) Je zuster staat ook torenhoog boven jou verheven. Er is in de verste verte geen vergelijk mogelijk. Jij bent niet in staat een kunst op te dragen zoals zij dat doet... Jij bent een bedelares...
(Lou wipt van haar stoel op. Kijkt kwaad naar Luc. Haar woede is even rap voorbij. Ze laat zich terug op haar stoel neer, leunt achterover en wiegt met de benen.)

- Lou : (scherp) Misschien komt weldra de dag dat ik geen "bedelares" meer zal zijn. Maar dan, Luc van Braamveld, dan...
- Luc : (schamper) Je bedreigingen laten me koud. Met jou soort kunst geraak je steeds maar dieper in de put, daarbij... (stil) het denkbeeld meé aan te geven bij de politie laat me niet los. (heftig) Ik wil leven als een cerzaam mens. Ik heb niets misdaan, en ik zal me verdedigen waar ze me willen bedtichten voor moord op mijn patroon... Ik ben onschuldig. Hij schoot zichzelf dood. Een nauwkeurig onderzoek kan dat uitmaken.
- Lou : Je vlucht is voor het gerecht een afdoend bewijs voor je schuld. Ik zei je toch dat ik je signalement langs de radio hoorde oproepen " Luc van Braamveld, de moordenaar van bankier Berger, heeft op slinkse wijze het land verlaten. Hier volgt zijn persoonsbeschrijving.... (lacht schamper) Spijtig voor jou, liefste, maar ...
- Luc : (wild) Zwijg, dedju (wandelt) Als ik het land verliet was het door jou. Ik , in paniek had ik het wel gedaan, maar daarna besefte ik daardoor de schijn op mij te laden... Maar ik zal zeggen... Ik zal ... dedju, ik zal zeggen....
- Lou : (staat recht en gaat tot bij hem) Jij zult helemaal niets zeggen, versta je, en je blijft braafjes in mijn schaduw, En wanneer ik het nodig oordeel dat je op het toneen verschijnt, dan verschijn je, en ik je verdwijnt weer als ik het je beveel, zóó;.. (knipt met de vingers)